

Metsänomistajat

Ojitus vesilain näkökulmasta

- mitä perusasioita jokaisen kannattaisi tietää?

Peltopäivä Inkoossa 27.9.2019

Anna-Rosa Asikainen, lakimies, MTK

Esityksen sisältö

- vesilain sisältö ja tavoitteet
- vesilain mukaiset viranomaiset
- ojitukseen liittyviä käsitteitä
- eräitä vesilain keskeisiä periaatteita
- ojituksen toteuttaminen sekä ojan kunnossapito ja käyttäminen
- ojituseräilyvelvollisuus

Mitä vesilailla säännellään?

- Vesitaloushankkeiden toteuttamista
- Vesivarojen ja vesiympäristön hoitoa ja käyttöä

Vesilain tavoitteena on

- edistää, järjestää ja sovittaa yhteen vesivarojen ja vesiympäristön käyttöä niin, että se on yhteiskunnallisesti, taloudellisesti ja ekologisesti kestävä;
- ehkäistä ja vähentää vedestä ja vesiympäristön käytöstä aiheutuvia haittoja; ja
- parantaa vesivarojen ja vesiympäristön tilaa. (VL 1:1)

Mitä vesilailla ei säännellä?

- Vesialueiden omistusta
- Vesien pilaamista

Vesilain mukaiset viranomaiset (VL 1:7)

Lupaviranomainen: aluehallintovirasto (AVI)

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisella ja ojitustoimituksella on toimivaltaa tietyissä ojitusasioissa.

Valvontaviranomaiset: elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus) sekä kunnan ympäristönsuojeluviranomainen

Kalatalousviranomainen: se ELY-keskuksen vastuualue, jolle kalatalousasiat kuuluvat

Ojitukseen liittyviä käsitteitä

Ojitus = Maan kuivattamiseksi taikka muunlaisen alueen käyttöä haittaavan veden poistamiseksi toteutettavaa [uuden] ojan tekemistä, [olemassa olevan] ojan, noron tai puron suurentamista tai oikaisemista sekä sellaista noron tai puron perkaamista, johon ei sovelleta keskivedenkorkeuden pysyvää muuttamista koskevia säännöksiä. (VL 5:1.1)

Ojan käyttäminen = Veden johtamista ojaan.

Ojan kunnossapito = Toimenpiteitä, joiden seurauksena oja ei mitoiltaan suurene.

HUOM! Jos ojan kokonaisuutena tarkasteltuna voidaan katsoa muuttuneen luonnontilaisen kaltaiseksi uomaksi, sen kunnossapito ja käyttö tulkitaan ojitukseksi. (VL 5:8.2)

Eräitä vesilain keskeisiä periaatteita

Haitan ennaltaehkäisy- ja minimointivelvollisuus (VL 2:7)

Vesitaloushanke on toteutettava sekä vesivaroja ja vesialueita muutoin käytettävä siten, ettei siitä aiheudu vältettävissä olevaa yleisen tai yksityisen edun loukkausta, jos hankkeen tai käytön tarkoitus voidaan saavuttaa ilman kustannusten kohtuutonta lisääntymistä kokonaiskustannuksiin ja aiheutettavaan vahingolliseen seuraukseen verrattuna.

Edunmenetyksen korvaaminen (VL 13 luku)

Hankkeesta vastaava on laissa määrätyin edellytyksin velvollinen korvaamaan toimenpiteestä aiheutuvat edunmenetykset. Lähtökohtana on täyden korvauksen periaate. Korvauksista voidaan myös sopia.

Kestävän käytön periaate, intressien yhteensovittamisen periaate

Ojituksen toteuttaminen

Ojituksia koskee vesilaissa määritelty yleinen velvollisuus haitan ennaltaehkäisyyn ja minimointiin (VL 2:7). Ojitus on lisäksi toteutettava niin, ettei toiselle kuuluvalla alueella aiheudu vahingollista vettymistä tai muuta edunmenetystä. Jos vettäminen tai muu edunmenetys kuitenkin on huomattavasti pienempi kuin kustannus, joka hankkeesta vastaavalle aiheutuisi tällaisen seurauksen estämisestä, hankkeesta vastaava saa rahalla korvata edunmenetyksen. (VL 5:7.1)

Kosteikkojen perustaminen on mahdollista joko sopimalla tai ojitustoimituksen päätöksellä. (VL 5:7.2 ja VL 5:7.3)

Ojan kunnossapito ja käyttäminen (VL 5:8)

Hyödynsaajan tai hyödynsaajien on pidettävä oja kunnossa niin, että toiselle kuuluvalla alueella ei aiheudu vahingollista vettymistä tai muuta edunmenetystä.

Kun ojitukselta johtuvien asioiden hoitamista varten on perustettu ojitusyhteisö, yhteisön on huolehdittava ojan kunnossapidosta.

Kuivatus- tai jätevetä johtavan putken kohdalla olevaa maata ei saa käyttää siten, että putki saattaa vahingoittua tai sen kunnossapito kohtuuttomasti vaikeutua.

HUOM! Jos ojan kokonaisuutena tarkasteltuna voidaan katsoa muuttuneen luonnontilaisen kaltaiseksi uomaksi, sovelletaan sen kunnossapitoon ja käyttöön ojitusta koskevia säännöksiä. |

Ojituksesta ilmoittaminen

Ilmoitusvelvollisuus (VL 5:6.1)

Hankkeesta vastaavan on kirjallisesti ilmoitettava muusta kuin vähäisestä ojituksesta ELY-keskukselle vähintään 60 vuorokautta ennen ojitukseen ryhtymistä. Ilmoituksen tulee sisältää tiedot hankkeesta vastaavasta, kuvaus hankkeesta ja sen ympäristövaikutuksista sekä hankkeen vaikutusalueesta.

ELY-keskus suosittelee ilmoituksen tekemistä aina pohjavesialueella ja happamilla sulfaattimailla toimittaessa. Lisäksi ilmoitus tulisi tehdä ojan kunnossapidosta, jos ojan kokonaisuutena tarkasteltuna voidaan katsoa muuttuneen luonnontilaisen kaltaiseksi uomaksi.

ELY-keskuksen tulee tarvittaessa kehottaa hankkeesta vastaavaa hakemaan AVI:lta vesilupaa tai ojitustoimitusta (VL 5:6.2).

Metsänomistajat

Kiitos mielenkiinnosta!